

Hoe anderen het zien

De kinderen leren kleuren beter bekijken en herkennen

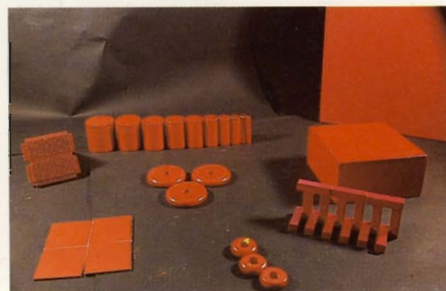
Dingen met eigen kleuren

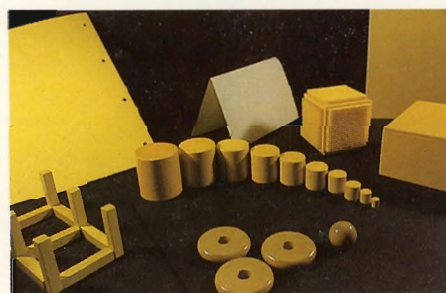
Gekleurde dingen

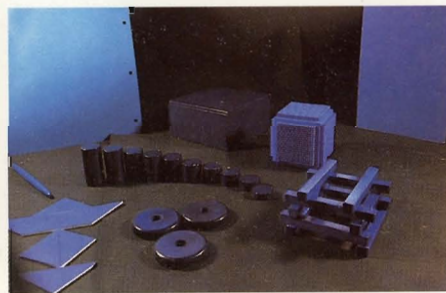
Gekleurd materiaal

Rode spulletjes

Gele spulletjes

Blauwe spulletjes

onderwerp

de kleuren om je heen

techniek

verzamelen, sorteren en benoemen

Toelichting

De kinderen krijgen ruim van tevoren de opdracht om kleuren te verzamelen. Bijvoorbeeld: elk kind zoekt vijf verschillende plaatjes waarop kleuren voorkomen waarvoor het zelf moeilijk een naam weet; voor de jongsten gewoon vijf verschillende kleuren. Belangrijker is dat de plaatjes niet te klein mogen zijn. De voorstelling is niet zo belangrijk. Naast de vijf plaatjes (afbeeldingen, foto's, tekeningen) zoekt elk kind bovendien nog vijf dingen die verschillend van kleur zijn. Deze voorwerpen kunnen vrij gekozen worden: gekleurde of geverfde zaken, maar ook natuurlijke materialen. Enkele suggesties voorkomen onmogelijke toestanden. We noemen dingen van de straat: stukjes hout, een gekleurde steen, een blad van een boom, schors; dingen uit de speelkamer: poppekleertjes, onderdelen van speelgoed; dingen uit de keuken: pannelap, kopje. Het is verstandig om het accent te leggen op vrij neutrale dingen, bij de race-auto of de lievelingsbeer gaat het al gauw niet meer om de kleur maar om emotionele verbondenheid.

In de klas zullen ook genoeg dingen voorhanden zijn, waarvan de kleur interessant is om bij de les te betrekken. Vooral de kleding van de kinderen! Het benoemen, het sorteren, het herleiden van kleuren is een middel om de kinderen langer en beter naar kleuren te laten kijken, waardoor de kleurgevoeligheid niet zal vervlakken, maar juist gestimuleerd wordt.

Begeleiding

In deze les over kleur wordt nu eens niet gekleurd of geschilderd. Het is de bedoeling dat de kinderen juist goed merken dat tekenen en kijken bij elkaar horen! In de vorige lessen hebben de kinderen met allerlei kleuren gewerkt en ze daarbij goed bekeken; nu gaat het alléén om het nauwkeurig bekijken. Onder het kijken gaan we wel van alles doen. Alle verzamelde spulletjes worden door elkaar uitgelegd op de grond. De kinderen zitten of staan er omheen. Kan iedereen alles goed zien? Aan de hand van een aantal vragen gaan we nu gericht kijken naar het materiaal.

Voor welke kleuren hebben we een naam? Voor welke niet? We ordenen de spullen in twee groepen. Zijn er bij de ongenoemde toch nog duidelijke benamingen mogelijk die de kinderen (nog) niet kennen? De leerkracht helpt bij het benoemen van de kleuren. Zien kleuren die dezelfde naam hebben er ook hetzelfde uit? Het zal de kinderen duidelijk worden dat dat natuurlijk niet zo is. Er zullen veel soorten rood ontdekt worden: donkerrood, lichtrood, oranje-achtig rood, paarsrood en rose. We kunnen de volgende vragen stellen: is licht en donker van één kleur hetzelfde als helder en flets of fel en zacht; weet je eigenlijk veel als je van een kleur de naam weet of hoort noemen? Pas als je hem zelf ziet weet je echt waar het over gaat. De kleuren die we niet zo makkelijk kunnen benoemen, wat doen we daarmee? Zou je de kleuren misschien kunnen maken door meerdere kleuren te vermengen? Vaak wel. De leerkracht probeert van tevoren met verf of oliepastel of dit inderdaad gaat. Als het lukt weten we welke kleuren in die gezochte kleur zitten en kunnen we een (samengestelde) naam maken. Overigens is een naam natuurlijk niet zo belangrijk, maar door het spelelement in de les blijven de kinderen gemotiveerder en intensiever kijken.

Er zijn gekleurde dingen en dingen die van zichzelf een kleur hebben; de zgn. eigen kleur of natuurlijke kleur. Dit geldt zowel voor natuurlijke als onnatuurlijke – kunstmatig gemaakte – dingen. Bijvoorbeeld: de kleur van aluminium of roestvrij stalen voorwerpen. Voor de jongste kleuters is het benoemen en herkennen van de hoofdkleuren en enkele mengkleuren al heel wat! Voor de oudere kinderen herhalen we niet alleen les 1, 2 en 3, maar maken we tevens een inleiding op les 5 en 6.

Andere opdrachten

We maken met de kinderen een flinke wandeling waarbij we voortdurend op de kleuren wijzen die we om ons heen zien. D.m.v. spelletjes, vergelijken, opnoemen en erbij zoeken richten we de aandacht op de kleur van zowel kunstmatige als natuurlijke dingen. De wandeling gaat dus net zo goed langs etalages als door het park of bos.

We knippen een aantal gekleurde papieren, bijvoorbeeld stalen van de leverancier van tekenpapier of behang, in stukken en de kinderen puzzelen de zaak weer tot een geheel.
